

PLANS DE CONTINGÈNCIA D'ADAPTACIÓ AL CANVI CLIMÀTIC I ENERGIA SOSTENIBLE

Finança:

IVACE+i

Elabora:

ÍNDEX

0. INTRODUCCIÓ

1. EL CAMBI CLIMATIC

2. ADAPTACIÓ AL CAMBI CLIMÁTIC

3. PLANS EMPRESARIALS

3.1. Plans empresarials

3.2. Metodologia de elaboració del Pla

3.3. Objectius del Pla

3.4. Estructura del Pla: Línies de actuació

4. CONCLUSIONS

Guía elaborada en el marc de la resolució de la presidenta de l'IVACE de concessió directa de subvenció al Consell de Cambres Oficials de Comerç, Indústria, Servicis i Navegació de la Comunitat Valenciana, per a la realització d'accions d'impuls de la competitivitat de les empreses de la Comunitat Valenciana a través del foment de la innovació en matèria de sostenibilitat i la reactivació de l'economia basada en la sostenibilitat i l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible.

Any 2024

0. INTRODUCCIÓ

El canvi climàtic representa un desafiament significatiu per a les empreses, afectant la seua operació, cadena de subministrament i sostenibilitat a llarg termini. La transició cap a una economia baixa en carboni i resilient al clima requereix plans de contingència efectius que integren l'adaptació climàtica i l'energia sostenible. La planificació proactiva permet a les empreses reduir riscos, optimitzar recursos i posicionar-se estratègicament en un entorn regulador i competitiu en evolució.

Esta guia proporciona un enfocament detallat i estructurat per a l'elaboració de plans de contingència en empreses de diversos sectors, destacant estratègies d'adaptació climàtica i eficiència energètica. S'aborden els principis fonamentals de gestió del risc climàtic, metodologies d'avaluació i mesures d'implementació, garantint que les empreses puguen operar amb resiliència i compromís ambiental.

1. EL CAMBI CLIMATIC

Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic (CMNUCC) defineix el canvi climàtic com “un canvi de clima atribuït directament o indirectament a l'activitat humana que altera la composició de l'atmosfera mundial i que se suma a la variabilitat natural del clima observada durant períodes de temps comparables”.

Les evidències científiques recopilades pel Panell Intergovernamental de Canvi Climàtic (IPCC d'ara en avant) han demostrat de manera inequívoca l'existència d'este fenomen.

Els escenaris futurs de clima mostren, per a la regió mediterrània, un increment de la temperatura superior a la mitjana global, una reducció en la precipitació anual sobre la península ibèrica (que serà més acusada com més al sud), així com un increment en la freqüència i intensitat dels esdeveniments climàtics extrems com a tempestes, inundacions, sequera i onades de calor.

El canvi climàtic representa un desafiament significatiu per a les empreses ja que tindrà un efecte directe sobre les operacions dels sectors agrícola, ramader i pesquer, la qual cosa afectarà de manera directa a la cadena de subministrament de matèries primes.

La transició cap a una economia baixa en carboni i resiliènt al clima requereix plans de contingència efectius que integren l'adaptació climàtica i l'energia sostenible.

Una planificació proactiva permetrà reduir riscos, optimitzar recursos i posicionar-se estratègicament en un entorn regulador i competitiu en evolució..

Desenrotllar i implementar un pla de contingència efectiu per a l'adaptació al canvi climàtic i l'energia sostenible és clau per a garantir la resiliència i sostenibilitat de les empreses, i amb esta guia es proporciona un enfocament per a l'elaboració de plans de contingència en empreses de diversos sectors, destacant estratègies d'adaptació climàtica i eficiència energètica.

S'aborden els principis fonamentals de gestió del risc climàtic, metodologies d'avaluació i mesures d'implementació, garantint que les empreses puguin operar amb resiliència i compromís ambiental.

2. ADAPTACIÓ AL CAMBI CLIMÀTIC

A pesar que la descarbonització se centra en la prevenció d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle (GEI) per a mitigar l'impacte del canvi climàtic, l'adaptació implica ajustar-se a les conseqüències físiques del qual ja estem experimentant.

Estos efectes poden manifestar-se de manera crònica i evolucionar lentament, com un augment constant de les temperatures de l'aire o de manera aguda, com a onades de calor sobtades.

Des de la perspectiva empresarial, l'adaptació al canvi climàtic engloba inversions destinades a garantir la continuïtat i la resiliència de l'activitat que duen a terme.

Adaptar-se al canvi climàtic comporta, en gran manera, la millora de la preparació, com la implementació de sistemes de pronòstic d'huracans o onades de calor per a alertar a la població abans de la seua arribada

Estes oportunitats per a innovar es poden trobar allà on existisquen riscos climàtics.

També implica la reducció de vulnerabilitats, mitjançant la creació de centres de refredament per a persones que manquen d'aire condicionat, la provisió de refugi contra incendis forestals o la contaminació de l'aire.

Les empreses estan fent un pas avant per a satisfer la demanda de materials i dissenys de construcció alternatius, ferramentes de modelització de riscos, assegurances contra riscos climàtics, sistemes d'alerta primerenca, estructures de gestió d'inundacions, varietats millorades de llavors i altres facilitadors de l'adaptació al clima.

3. PLANS EMPRESARIALS DE CONTINGÈNCIA

Els Plans Empresarials de Contingència d'Adaptació al Canvi Climàtic són estratègies dissenyades perquè les empreses puguin anticipar-se, mitigar i respondre als impactes del canvi climàtic. El seu objectiu és garantir la continuïtat de les operacions, reduir riscos financers i ambientals, i contribuir a la sostenibilitat a llarg termini.

Les empreses estan elaborant els seus Plans amb la finalitat de donar resposta al context actual existent en esta matèria a nivell nacional, europeu i internacional.

Es busca complir amb la normativa i contribuir tant als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) marcats per Nacions Unides per a l'Agenda 2030, en concret a l'objectiu nº13 "Acció pel Clima" que urgix a adoptar mesures per a combatre el canvi climàtic i els seus efectes, com a l'Acord de Paris (COP21), l'objectiu del qual és evitar que l'increment de la temperatura mitjana global del planeta supere els 2 °C

respecte als nivells preindustrials (1990).

A Europa, es pretén contribuir a la consecució dels objectius marcats per la Unió Europea amb els diferents fulls de ruta i marcs aprovats en la matèria, com el Paquet d'Energia i Clima 2020, el Marc sobre Clima i Energia 2030 o el Full de ruta cap a una economia hipocarbònica 2050

D'altra banda, les empreses han d'emmarcar els seus plans de contingència dins del seu Pla estratègic, on els ODS tenen un paper fonamental com a guia d'alt nivell a la qual dirigir les accions empresarials, apostant per un nou enfocament en el qual són igualment rellevants els resultats i impactes econòmics com els impactes socials i ambientals.

4. METODOLOGIA DE ELABORACIÓ DEL PLA

La metodologia adoptada a l'hora d'elaborar els Plans ha d'estar en línia amb la proposta en el Panell Intergovernamental de Canvi Climàtic (PICC), adoptada a la gestió de riscos habitual en les organitzacions basada en les conseqüències i la probabilitat,

Para Per a l'elaboració del Pla hem d'analitzar la normativa, legislació i polítiques vigents en matèria de canvi climàtic a nivell nacional, europeu i internacional, però abans de deure realitzar un diagnòstic i avaluació dels riscos climàtics:

- Identificar quines són les amenaces climàtiques rellevants:

Comprendre les amenaces climàtiques específiques de la Zona en la qual actua que puguen afectar les seues operacions, com:

- ✓ Inundacions
- ✓ Ones de calor
- ✓ Sequeres
- ✓ Huracans y tempestes
- ✓ Incendis forestales
- ✓ Cambis en els patrons de precipitació

S'ha de realitzar esta anàlisi sobre la base de les dades climàtiques històriques i projeccions futures.

• Avaluar l'impacte en infraestructura, operacions i cadena de subministrament o:

S'ha de determinar com cada amenaça pot afectar l'empresa. (instal·lacions, processos de producció, logística i relacions amb proveïdors)

• Anàlisi de vulnerabilitat i capacitat adaptativa de l'empresa:

S'han d'identificar els punts crítics dins de l'estructura organitzacional, avaluant la capacitat de resposta davant esdeveniments climàtics extrems.

S'ha d'avaluar:

- I Infraestructura: vulnerabilitat d'edificis, magatzems, i plantes de producció.
- C Cadena de subministrament: dependència de regions susceptibles a esdeveniments climàtics extrems.
- P Personal: impacte del clima en la salut i seguretat dels empleats.
- R Recursos hídrics i energètics: disponibilitat davant escenaris advers Això inclou aspectes financers, tecnològics i humans que influïxen en la resiliència empresarial.
- Ús de ferramentes i metodologies d'avaluació de riscos:

Implementar matrius de risc, anàlisi d'escenaris i modelatge climàtic basat en intel·ligència artificial per a millorar la precisió del diagnòstic.

Cal tindre en compte també la situació de sector industrial i els Plans d'Estalvi i Eficiència Energètica d'anys anteriors, i amb tot això hem de realitzar un DAFO que utilitzarem de base per a establir l'abast i línies d'actuació del Pla de contingència.

També s'ha d'estudiar que possibles projectes poden incloure's per la seua possible contribució a la mitigació d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle (GEI) o d'adaptació als efectes adversos del canvi climàtic, estructurant-se a partir de les línies d'actuació establides i agrupant-los en programes.

Posteriorment s'ha de definir els objectius i metes atesa la reducció del consum energètic, la reducció d'emissions de GEI, la millora de la resiliència de les infraestructures.

Una vegada donats tots estos passos de deure definir el model de gestió del Pla, de manera que es duiguera a terme una planificació anual de la implantació dels projectes inclosos en ell, establint el model de governança per a realitzar el seguiment dels mateixos i la consecució dels objectius i metes fixats..

6. LINIES DE ACTUACIÓ DEL PLA. ESTRATÈGIES EVALUACIÓ BENEFICIS.

El Pla de Lluita Contra el Canvi Climàtic s'estructura en diferents línies d'actuació, programes i projectes per aconseguir la consecució dels seus objectius en matèria de mitigació, adaptació i cultura i sensibilització.

Almenys el Pla ha de tindre una estructura de 5 línies d'actuació principals: gestió de l'energia, eficiència energètica, descarbonització i energies renovables, millora de la resiliència de les infraestructures i cultura i sensibilització.

Estes línies es despleguen a través de diferents projectes encaminats per aconseguir els objectius en matèria de mitigació, adaptació i cultura i sensibilització.

A continuació, s'indica l'esquema estructural del Pla:

Línea 1: Gestió de la energia

Esta línia d'actuació contempla la instal·lació d'equips de mesurament, a diferents nivells, de manera que s'incremente el coneixement i control dels consums energètics actuals per a, amb això, millorar la seua gestió i produir estalvis.

Es tracta, per tant, de projectes destinats al coneixement, adquisició de dades i informació per a la presa de decisions, i mesures que, per si mateixes no impacten en les palanques de descarbonització o eficiència, però que són necessàries o complementàries, per a escometre la resta dels projectes.

Línea 2: Eficiència energètica
Es tracta d'un dels dos pilars fonamentals de la lluita contra el canvi climàtic juntament amb la descarbonització.

El L'increment de l'eficiència energètica té un paper fonamental per aconseguir reduir el consum energètic i millorar, per tant, la intensitat energètica de les organitzacions.

Línea 3: Descarbonització i energies renovables

La utilització massiva d'electricitat procedent de fonts renovables, permet "zero emissions de CO₂", contribuint decisivament a la lluita contra el canvi climàtic, així com a millorar la qualitat de l'aire de les ciutats.

L'objectiu d'esta línia d'actuació és fomentar l'ús de les energies renovables substituint els combustibles fòssils per altres tecnologies menys contaminants.

Línea 4: Millora de la resiliència de les infraestructures
L'objectiu és el d'augmentar la resiliència de les infraestructures per a minimitzar els impactes que pogueren tindre els efectes adversos derivats del canvi climàtic en estes. Construcció d'edificacions sostenibles amb materials resistents al clima extrem, utilització de sistemes de drenatge i captació d'aigua de pluja, reforç d'estructures vulnerables..

Línea 5: Cultura i sensibilització Pla de Lluita Contra el Canvi Climàtic És una línia d'actuació, de caràcter transversal, que incloga tot tipus de mesures i accions dins de l'empresa dirigides a la lluita contra el canvi climàtic. Per exemple, incloure mesures encaminades a fomentar la mobilitat sostenible, voluntariat ambiental corporatiu, la participació en diversos grups de treball i esdeveniments externs en l'àmbit de la lluita contra el canvi climàtic; la millora del coneixement de la nostra petjada de carboni, incloent-hi les emissions dels nostres proveïdors (abast 3) per a poder desenrotllar accions al respecte..

Avaluació

Per a assegurar que les estratègies del Pla de Contingència Climàtica siguin efectives i es puguin realitzar els ajustos oportuns, s'ha de realitzar un procés continu de recol·lecció, anàlisi i avaluació de dades per a poder ajustar el pla segons siga necessari, per a adaptar de manera efectiva la capacitat de l'empresa per a enfrontar els desafiaments del canvi climàtic.

Per això:
S'utilitzaran indicadors Clau d'Acompliment:

- Reducció d'emissions i consum energètic.
- Nivell de preparació davant esdeveniments climàtics extrems.
- Avaluació de l'impacte de mesures de mitigació i adaptació.
- Compliment d'objectius de sostenibilitat.
- Impacte de la implementació d'infraestructures resilients.
- Avaluació de l'eficàcia dels sistemes d'alerta primerenca.

Es realitzaran auditories periòdiques

- Avaluació de compliment de polítiques climàtiques.
- Implementació de millores contínues..
- Inspeccions en camp per a verificar l'aplicació d'estratègies de resiliència.
- Revisió de dades climàtiques i actualització d'estratègies corporatives.
- Reportes anuals d'impacte ambiental i acció climàtica.
- Avaluació del compliment de normatives governamentals i regulacions internacionals.

Es realitzaran ajustos estratègics

- Actualització del pla segons avanços científics.
- Incorporació de noves tecnologies de mitigació i adaptació.
- Integració de retroalimentació d'empleats i stakeholders.
- Anàlisi de cost-benefici d'estratègies implementades per a millorar l'eficiència del pla.
- Desenrotllament d'aliances estratègiques per a enfortir la resiliència climàtica.
- Adaptació del pla segons canvis en les polítiques governamentals i tractats internacionals.
- Implementació de programes pilot per a provar noves solucions d'adaptació al canvi climàtic.
- Desenrotllament de models predictius per a avaluar tendències futures i previndre impactes negatius.

Beneficis de la Implementació del Pla.

- R Reducció de costos operatius i millora en l'eficiència: Implementació d'estratègies que minimitzen desaprofitaments i optimitzen el consum de recursos.
- M Major competitivitat i reputació corporativa: Diferenciació en el mercat mitjançant l'adopció de pràctiques sostenibles i resilients.
- C Compliment amb regulacions ambientals i accés a incentius: Aprofitament de beneficis fiscals i programes governamentals de suport a la transició energètica.
- C Contribució a la mitigació del canvi climàtic: Participació activa en la reducció d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle i promoció d'un desenrotllament econòmic sostenible.

Les empreses que es preparen i s'adapten als desafiaments del canvi climàtic tenen un avantatge competitiu i asseguren la seua sostenibilitat a llarg termini

FINANCIA

IVACE+i

ELABORA

Cámara
Alicante